

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

KIKELET, KIKELET ...

A rábaközi népművészet régtől a jelenig

Időszaki kiállítás

Győr

Kapuvár, Csorna, Mosonmagyaróvár

Az időszaki kiállítás, tárlat célja az volt, hogy a rábaközi népművészet átalakulását bemutatása, az e területen ma élő és alkotó generáció termékeit középpontba állítsa, és a korábbi népművészeti emlékekkel párhuzamba állítsa, prezentálja.

A kiállításon különös hangsúlyt kívántunk fektetni azokra a népművészeti tárgyra, amelyek a képfestő, csipke, fazekas, mézesbábos, hímzés tárgyi emlékeiből kerülnek ki, illetve a fafaragás (pásztorművészet), bőrművesség technikájának régi és új kézzel fogható tanúi.

A kiállításhoz szervesen kapcsolódott egy-egy előadássorozat, tárlatvezetés, amelyek külön-külön kiemelik az egyes technikákat, és a hozzájuk köthető, aktuális problematikát (pl. fazekasság létjogosultsága, bőrműves termékek úgynevezett hagyományos és 21. századi megjelenése, népművészet határai, stb.).

A kiállításhoz tervezett, elkészített propagandaanyag (katalógus) hivatott bemutatni a kiállítás anyagát és alkotóit, illetve felsorolásszerűen jelezni a területen (Győr-Moson-Sopron megye) élő és aktívan tevékenykedő, népművészettel foglalkozó művészeit.

A kiállítás témájának szempontjából ajánlott volt az anyag több helyszínen való bemutatása, ezérta célok között szerepelt a tárlat több városban történő kiállítása, amely a városi intézmények támogatásával meg is valósult.

A kiállítások helyszínei, időpontjai:

- 1. Rómer Flóris Művészeti és Történelmi Múzeum**
NAPÓLEON-HÁZ9021 Győr, Király utca 4.
2015. március 25 – május 3. Megnyitó: március 25. szerda 17.00 óra
Finisszázs és katalógus bemutató s: április 28. kedd 16.30 óra
Előadás, beszélgetés: „A népművészet máig és mostantól?”
- 2. Polgármesteri Hivatal – Városháza** 9330 Kapuvár, Fő tér 1.
2015. május 13 – június 14. Megnyitó: május 13. szerda 15.00 óra
- 3. Csornai Muzeális Kiállítóhely** 9300 Csorna, Szent István tér 34.
2015. június 20 – július 17. Megnyitó: június 20. szombat 17.00 óra
- 4. Hansági Múzeum** 9200 Mosonmagyaróvár, Fő út 19.
2015. július 25 – augusztus 23. Megnyitó: július 26. szombat 17.00 óra

A program megvalósításába bevont közreműködők listája, ésaz általuk megvalósított tevékenységek felsorolása:

- Kisalföld Kultúrájáért Egyesület: Kakuk János elnök (pályázati koordinátor, szervezés, lebonyolítás stb.)
és a tagok (szervezés, lebonyolítás stb.)
- Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum munkatársai:
Kiállítás szervezése, szállítása a vidéki helyszínekre, meghívó, propagandaanyag (katalógus), szóróanyag és plakát készítése.
Grászli Bernadett művészettörténész, igazgató (koordinálás)
Farkas Zsuzsanna múzeumi kiállítás-tervező (média kapcsolatok, reklám, marketing, kiállítás rendezés)
Ráth Katalin közönségkapcsolati osztályvezető (média kapcsolatok, reklám, marketing)
Szalai Zsolt muzeológus munkatárs (katalógus szerkesztés)
Tanai Csaba Taca muzeológus munkatárs (kiadvány technikai szerkesztés)
Tanai Péter muzeológus, néprajzos (katalógus előszó, szervezés, kiállításmegnyitás, előadás)
- Csornai, Kapuvári és Mosonmagyaróvári Intézmények vezetői és munkatársai
- Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna néprajzkutató, egyetemi docens, Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Kar (szakmai tanácsadás, kiállítás megnyitón való szereplés, szakmai előadás)

A közreműködők létszáma: kb. 23 fő

Mesterség bemutatók(Csorna, Kapuvár):

- Ángyán Csilla – fazekas (Csorna)
- Véghné Lőrinc Ágnes - hőveji csipkekészítő (Győr)

Kisalföldi Népművészek Egyesülete kiállítói (11 fő):

- Káldi Károly – fazekas, kályhás (Rábapatona)
- Ángyán Csilla –fazekas népi iparművész (Csorna)
- Tóth Ildikó és Gerencsér Zsolt –képfestő iparművész (Győr)
- Véghné Lőrinc Ágnes - hőveji csipkekészítő népi iparművész (Győr)
- Takács Nagy Ani - rábaközi hímző népi iparművész (Győr)
- Tóth János –fafaragónépi iparművész (Győr)
- Kasza Miklós –csont-, fa- és szarufaragó népi iparművész (Győr)
- Kárpáti Tiborné–mézeskalácsos (Győr)
- Tóthné Szalai Vali és Tóth Imre - bőrművesek (Győr)

Résztevők száma, célcsoportja, célközönség:

Úgy gondoljuk, hogy a kiállítás megrendezésével a négy helyszínen sikerült elérni azokat a célcsoportokat, célközönséget, amelyeket célul tűzünk ki. A művelődésszervezőket, szaktanárokat, pedagógusokat, művészeti oktatás diákjait (képző- és iparművészeti tagozatos szakközépiskolák, rajztagozatos osztályok tanulói, iparművészeti felsőoktatás hallgatói), és a rábaközi kultúra, a népművészet iránt érdeklődő magánszemélyeket.

A nagyszámú közönséget vonzó megnyitók, minden helyszínén kulturális programok kísérték, színesítették a megnyitókat.

Résztevők száma: kb. 1000 fő

A két egyesület, a Kisalföld Kultúrájáért, a Kisalföldi Népművészek Egyesülete és a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum példaértékű együttműködése tette lehetővé, hogy sikeres lett pályázatunk és az abban megfogalmazott céloknak megfelelően megvalósíthattuk programunkat.

Köszönet illeti Kapuvár, Csorna és Mosonmagyaróvár intézményeit, hogy már a pályázat megírásakor befogadták a kiállítást, amely így vándorkiállítás is lehetett. A megvalósításában pedig szakmai és anyagi munkájukkal, támogatásukkal tevékenyen segítették a rendezvényt megvalósulását.

A Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum profi munkatársainak, az általuk biztosított infrastruktúrájának, szakmai és anyagi támogatásának köszönhető, hogy maradéktalanul sikerült megvalósítani a programot és azt, hogy ez a Rómer Flóris Emlékév keretében valósulhatott meg.

Tóth Ildikó és Gerencsér Zsolt által vezetett kiváló alkotó közösségnek a Kisalföldi Népművészek Egyesületének köszönhetően sikerült 11 kiváló alkotóval reprezentálni az e területen ma élő és alkotó generáció termékeinek középpontba állítását, a korábbi népművészeti emlékekkel történő párhuzamba állítását.

Az alkotók a múzeumban fellelhető tárgyak közül maguk választották ki a tárgyakat, amelyeket a kiállítandó alkotásaik mellé kiállításra szántak.

Munkájukkal nagy segítséget nyújtottak ahhoz, hogy a programanyagban (katalógusban) megjelenhetett az Egyesület tagjai és Győr-Moson-Sopron megyében alkotó népművészek névsora.

A Kisalföld Kultúrájáért Egyesület tagjai végezték a szervező, koordináló munkát, amelynek köszönhetően egy sikeres kiállítás, vándorkiállítás, program jöhetett létre.

A kiállításához szervesen kapcsolódott egy-egy előadás, bemutató, amelyek külön-külön kiemelték az egyes technikákat, és a hozzájuk köthető, aktuális problémákat.

Győrben április 28-án, a kiállítás finisszázsán, programanyag (katalógus) bemutatóján egy kerekasztal beszélgetésen vitatták meg a népi iparművészek, a kiállító alkotók és az érdeklődők (kb. 30 fő részvételével) a jelen és a jövő szakmai kérdéseit a „A népművészet máig és mostantól” izgalmas kérdését. A beszélgetés Tanai Péter muzeológus, néprajzos vitaindító szavaival, gondolataival kezdődött, majd a kiállító alkotók egyenként beszéltek pályájukról, munkájukról, elképzeléseikről és terveikről. A közönség sorából is nagyon sok kérdés, gondolat fogalmazódott meg a témával és az alkotókkal kapcsolatosan. Egy jó hangulatú, izgalmas beszélgetés alakult ki, amelyet röviden elmondani, leírni nehéz lenne, de ami a lényeg, ami mindenkiben megfogalmazódott, hogy a népművészeti értékeinknek nem szabad elvesznie, folytatni kell a munkát, őrizni kell a hagyományokat. Úgy gondoljuk, hogy ez a kiállítás, ez a program is ezt a célt szolgálja. Egyik reményünk a kiállításra látogató érdeklődőkben és főleg a fiatalokban van, akik a kiállítást megnézve a népművészet kedvelői, támogatói vagy szerencsés esetben művelői is lesznek.

A rendezvény lebonyolításában résztvevők közös elhatározása az volt, hogy a Nemzeti Kulturális Alap Közművelődés és Népművészet Kollégiuma pályázati támogatásának egészét a programanyag (katalógus) megvalósítására fordítsuk.

A program többi részének megvalósítását, lebonyolítását a Szakmai beszámolóban leírtak szerint, a két egyesület, a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum, a kapuvári, csornai és mosonmagyaróvári intézmények és munkatársai vállalták.

„MEGTARTÓ HAGYOMÁNYOK”

A Kisalföld Kultúrájáért Egyesület a KARÁCSONYI ÜNNEPKÖRT a „MEGTARTÓ HAGYOMÁNYOK” című rendezvényével az önfeledt, jó léghőrt, az ünnepvárás örömteli színes élményét kívánta gazdagítani, a szépre, jóra és békességre vágyó emberek örömére.

Az Adventi rendezvény évek óta egy ragyogó közös együttműködés példája a Kisalföld Kultúrájáért Egyesület, a Kisalföldi Népművészek Egyesülete és a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum között.

A kiállítás, a Kisalföldi Népművészek Egyesülete és a Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum szakmai irányításával, rendezésével jött létre. Ebben az évben a hagyományoktól eltérően, kapcsolódva a Rómer Flóris Múzeum szakmai elképzeléséhez, a kiállítás a „TÉLI ESTÉK” címet kapta és az egész napos játszóház az „ADVENTI KÉSZÜLŐDÉS” jegyében zajlott le.

TÉLI ESTÉK
népművészeti kiállítás
Csikóca Művészeti Műhely és Kiállítótér
(9021 Győr, Apor Vilmos püspök tere 2.)

Megnyitó: 2015. november 25. (szerda) 16 óra

Az őszi elmúltával beköszönt a hideg, zord tél. Rövidülnek a nappalok, hosszú a fény nélküli éjszaka. Az élővilág elcsendesül, téli álomra hajtja fejét, az élet kicsit elcsendesedik. Az ember, ahogy rég, most is rákényszerül, hogy az életteli természettel együtt visszavonuljon. A munka azonban a tél beálltával sem áll meg, csak a körülményekhez kell alkalmazkodni.

A régmúlt idők emberei is tevékenykedtek otthon csendben, kisebb közösségben, vagy éppen olyan közösségi helyeken, mint például a fonó – igaz, ott kicsit hangosabban.

Míg az előbb említett közösségi terek hangulatát egy múzeumi kiállítótér sajnos nem tudja feleleveníteni, addig az ott készülő népművészeti alkotások remekül megférnek itt egymás mellett. Legyen bár közösségben vagy egyedül alkotó a művész – aki, mint tudjuk, a régi korokban nem is titulálta magát művésznek, hiszen hétköznapi vagy ünnepnapjai használati tárgyai kerültek ki a keze közül -, művei önmaguknál többet mutatnak, igazi történeteket mesélnek el.

Így van ez a kiállításon bemutatásra kerülő alkotásoknál is, melyek alkotói ma is körünkben lévő népi iparművészek. Bár 2015-ben nem mondhatjuk azt, hogy a magyar népművészet remekei minden családnál egységesen megtalálhatóak, azt még kevésbé, hogy a családok az elődökhöz híven saját maguk hozták létre ezeket a tárgyakat, mégis nagyon fontos örökségünk ez.

Úgy gondoljuk, hogy ez a kiállítás ezért még jelentőségteljesebb, hiszen ez néhány ember, aki őrzi még az elődeinktől ránk maradt formakincset, mutat utat a jövőbe is. Nem lehet ez másként, mert „aki nem ismeri múltját, nem igazodik el a jelenben, és nem tudja jövőjét sem építeni” (J. J. Stalter).

A kiállítás címe Téli esték, mely nem csak a munkavégzésre, az ekkor születő mesékre, hanem a téli időszak ünnepeire is vonatkoztatott, különös tekintettel a kereszténység egyik legnagyobb ünnepére, a karácsonyra. A fény eljövetele a legnagyobb sötétség idején a régi magyar hitvilágban különös jelentőséggel bír. Bár a hagyományok az idők folyamán folytonosan finom átalakuláson mehetnek keresztül a környezeti hatásoknak köszönhetően, az alapvető elv mindig ugyanaz.

Ez a törekvés jelenik meg a kiállításon látható alkotásokon is: egy kis történet születik ezeken a téli estéken az itt bemutatott alkotásoknak köszönhetően Ángyán Csilla, Farkas Katalin, Gerencsér Zsolt, Jófejű Emil, Jófejű Emilné, Jófejű Kinga, Kacsák Andrea, Kárpáti Erika, Kasza Miklós, Kovácsné Pócza Ágnes, Paray Júlia Gyöngyi, Szabó Karolina, Székely Erzsébet és Téri Décsei Julianna művei által.

ADVENTI KÉSZÜLŐDÉS

Játszóház

Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum

(Eszterházy-palota)

Megnyitó: 2015. november 28. (szombat) 10-18 óra

Az alkotók nem csak a munkáikat mutatták be, hanem játszóháza foglalkozás keretében megismertették a rendezvényre, a városi programokra látogató gyerekekkel és felnőttekkel az alkotás élményét is.

Az „Adventi készülődés” keretében a Rómer Múzeumban a Manó Műhely „Üzenetek az ünnepre”, a Mokka Csoport „Fessünk fényt színekkel”, rendezvényekkel együtt tartottuk meg a „Népművészek remekei” Népművészeti Játszóházunkat.

A Játszóház keretében az alábbi népművészek ismertették meg tudományukkal a közösséget, akik el is sajátíthatták az alkotás különböző fortélyait:

- Kárpáti Erika mézeskalács készítés, díszítés
- Szabó Karola szalmafonó, csuhézás

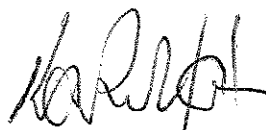
(Az eredetileg meghirdetett képfestő bemutató helyett, betegség miatt az utolsó pillanatban Szabó Karola vállalta a foglalkozás megtartását, amelyet nagyon köszönünk.)

Mind két népművész a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó alkotásokat készített el és mutatott be.

Célunk továbbra is, hogy színvonalas kiállítás keretében mutassuk be Győr város, a régió, szűkebb hazánk a Kisalföld élő népművészetét, és a „Megtartó hagyományok” című rendezvény egy ragyogó közös együttműködés példája legyen.

Szeretném megköszönni a Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata „A Győr városában működő civil szervezetek támogatására” megítélt támogatását, amelynek köszönhetően létrejött, megvalósult a KIKELET, KIKELET ...A rábaközi népművészet régtől a jelenig című időszaki kiállítás, program, és az új elképzelésnek megfelelően a Megtartó Hagyományok Adventi programok: Adventi Készülődés - Játsszóház, a Téli Esték című Kiállítás.

Győr, 2015. december 14.

Kakuk János

Kisalföld Kultúrájáért Egyesület
elnöke

**KISALFÖLD KULTÚRÁJÁÉRT
EGYESÜLET**

9022 Győr, Czuczor G. u. 17.
Adószám: 18536388-1-08
Bsz.: 58600283-10006849